არპად ელეში
Árpád Éles
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

„ოქრო ქვეყანა მთებს მიღმა” კავკასია მორ იოკაის რომანში

Golden Land behind the Mountains The Caucasus in the Novel of Mór Jókai

საკვანძო სიტყვები: ქართულ-უნგრული კულტურული ურთიერთობები, შედარებითი ლიტერატურა, მორ იოკაი
Keywords: Georgian-Hungarian Cultural relations, Comparative literature, Mór Jókai

როგორც მთელი კავკასია, ისე საქართველოც ევროპულ აზროვნებაში ერთ-ერთ უძველეს ქვეყნად და ასევე ზღაპრულ-წარმოსახვით ადგილად ითვლებოდა. კავკასია ერთ-ერთი დასაწყისი წერტილი გახლდათ ძველი საუკუნეების სასწორზე, იგი იყო მრავალი მკვლევრისა თუ მოგზაურის შთაგონება მე-18-19 საუკუნეების ევროპაში. შესაბამისად, კულტურულ-ისტორიული რაიონი უნგრულ ლიტერატურაშიც საიდუმლოებებით სავსე რეგიონის სახით ჩნდებოდა. ამ სფეროში აღსანიშნავია დიდი უნგრელი მწერლის, მორ იოკაის (Jókai Mór, 1825-1904 წწ.) ნაწარმოებები. კონფერენციის მოხსენება აერთიანებს იმ მოსაზრებებს, რომლებიც ამ პერიოდში საქართველოს შესახებ უნგრეთში იყო გავრცელებული და აანალიზებს წარმოსახვისა (fiction) და რეალობის კავშირს იოკაის ნაკლებად ცნობილ, მაგრამ საინტერესო კავკასიურ რომანში, სათაურით „ბერძნული ცეცხლი“ (*Görögtűz*, 1877 წ.).

Georgia had always been considered to be an ancient and fairy-tale land in Europe. As one of the possible starting points of human civilization, the geographically and linguistically diverse cultural space shaped several theories on history during the 18-19th century. Therefore, the land was a source of inspiration for Hungarian authors as well, providing them with historical ideas on the „Caucasus" – surrounded by clouds and mystery. Among them, we have to necessarily mention "The Great Hungarian Story-teller", Mór Jókai (1825 – 1904), who was also inspired by Georgia. The presentation ensembles the concepts on Georgia created by Hungarian intellectuals in this period and focuses on the relation between fiction and reality in the novel of Mór Jqkai, *Görögtűz* (Greek *Fire*, 1877).